

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗЫНЫ
ВЛКСМ
КОМИ ОБКОМ
ДА СЫКТЫВКАРСА
ГОРКОМ

Слава ССР Союзса Конституція творецлы—велькөй Сталинлы!

Мед олас победившөй социализмлон да подлиннөй демократизмлон Конституція!

Сталин йылысь сьылөм

Джуджыд гора сайысь,
ылысь
Ён орёл пыр кыптис выв...
Нем оз сувтөд лэбзьом
сылысь,
Нем оз чегъяв паськыд
сыл!
Ставным лэбам гора
йылө,
Шудон миян морёс тыр...
Вождьон лэбзьомыс ор-
ляной,
Сийө индө туйсө пыр.

Долыд овны Украинаын

Ставыс дзордзалө веж
садйын,
Кылө сиктын сьылөм гор.
Тэныд муса, дона
Сталин
Ставным ыстам аттьө,
вождь.
Сетін, миян яснөй сокол,
Мича, паськыд, югыд туй.
Сьолөм пытшкын миян
некор
Конституция оз вун.

Выйьора Белоруссия

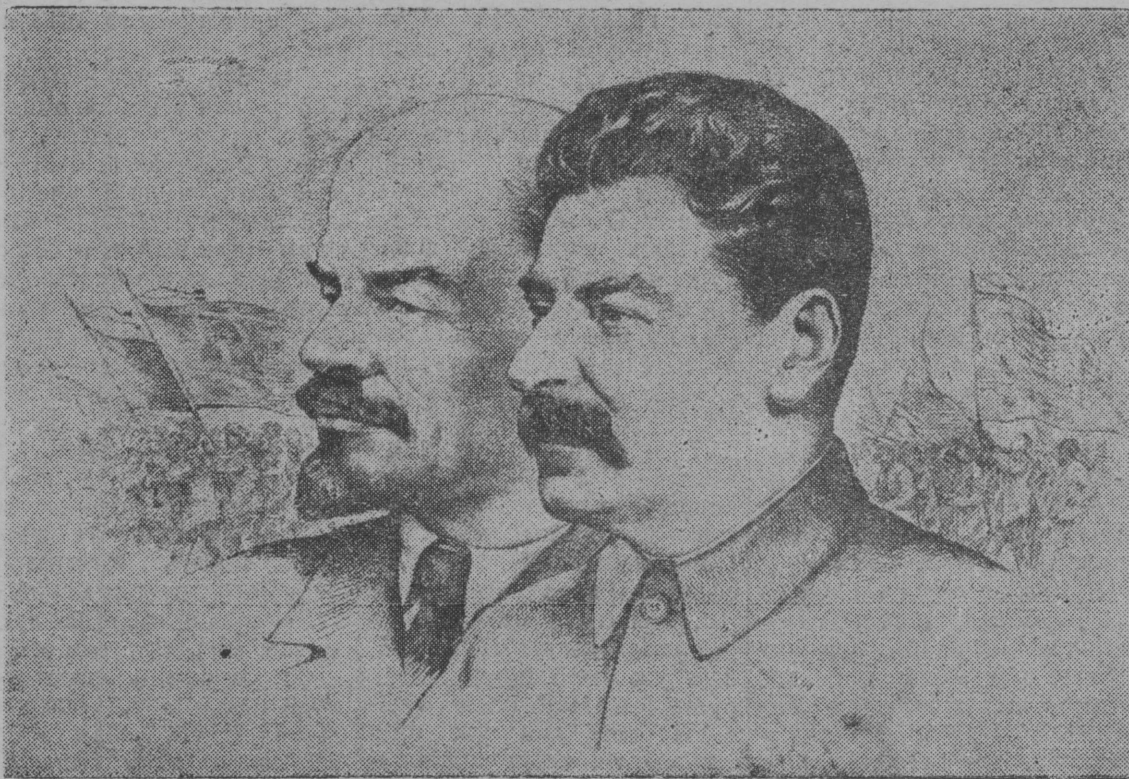
Тэныд радейтөм миян,
радлун, отвага,
Йозысь став выныассө,
сьолөмьяс тэні!
Нуд пыр Ленинскөй
стяг улын, муса!
Народьяслон олөм, муса
ёрт, тэ.
Боевой знамяс лептө-
мөн вылө
Ассыным аттьө и рад-
лун, почот,
Кыз миянлысь дарнымс,
йозьяслысь чолөм
Ыстө тэн белорусскөй
народ.

Сьылөны Азербайджанын

Сталин бать миян, велд-
дысь, друг
Олан быд сьолөмын, не-
кор он вун.
Партия радьясын медся
тэ сюсь!
Мед тэнад делөблөн олө-
мыс кузь,
Народьяслон дружба мед
некор оз кус.

Сьылө грузинскөй народ

Видзян тэ сталь чорыд
вынон
Мудрой Ленинскөй
заветьяс.
Абу некөн сэтшөм олөм,
кодс, дона, миян сетін.
Праздник лунд тэн став
мөвпяс да народлөн
долыд гажлун;
Олас мед великөй Сталин
нартитөм став йөзлөн рад-
лун.
Ылө кылө миян муин
завод, фабрик гримгом
улын;
Олас мед великөй Сталин
народьяслы радлун вылө,

ТЫШЛӨН ДА ПОБЕДАЯСЛӨН ІТОГ

Талун Советскөй Союз-
са народьяс пасйоны Ста-
линскөй Конституция лун-
лысь мөд годовщина. Кы-
во сайын—1936 вося де-
кабрь 5 лунд—Советьяс-
лөн Чрезвычайной VIII-өд
Ставсоюзса съезд вынсьө-
дс СССР-са виль Консти-
туциялысь проект, кодс
вөлі обсудитөма да ошкө-
ма став советскөй наро-
дөн. Тайө замечательной
лунсяныс победившөй со-
циализмлон Сталинскөй
Конституция лонс рабочөй-
яс да крестьяна социалис-
тическөй государстволөн
вөрзөбдны позьтөм закондн.

Нэм жежлө вунлытөмөн
коляс тайө замечательной
датаыс человечество исто-
рияын. Тайө историческөй
лунас съезд вивса деле-
гатьяскөд тшөтш ставнас
советскөй народ гөлдсуйтис
Сталинскөй Конституция
вынсьөдөм вөсна.

Тайө величественной до-
кументас биа кывьясөн ги-
жөма ставсө сийө, мый нин
завоюйтөма да шедөдөма
нэм жежлө великөй совет-
скөй народлөн. Сталинскөй
Конституциянын вөчөма
итогьяс социализм вөсна
героическөй тышлы да все-
мирно-историческөй побе-
даяслы, законодательной
закрепитөма миян страна-
ын социалистическөй по-
радокьяс.

Сталинскөй Конституция
—сийө документ, коді вис-
талө сы йылысь, мый сийө,
мый йылысь мечтайтисны
сө воясөн да мечтайтисны
өні капиталистическөй стра-
наысса честной йөз, чело-
вечестволөн водзын мунысь
представительяс, миян стра-
наын пөртөма нин олөмө
помөдэ да бергөдчывтөм
вылө.

Торйөн ыджыд төдчанлу-

ныс Великөй Сталинскөй
Конституциялөн миян стра-
наса том поколениель.
СССР-са Конституция вө-
чис миянлысь советскөй
томйөзс медся шуда том
поколениель став мирын.
Мирын ни өти странаын
томйөз эз имейтисны да ве-
сиг оз лысьтны мечтайтны
сийө правояс йывсьыс, кодъ-
яссө сетөма миян томйөз-
лы Сталинскөй Конститу-
циянын. Социализм страна-
са том морт спокойной ас-
лас будущөй вөсна, сы-
лы гарантиуйтөма удж
вылө, образование вылө,
шөйчөм вылө право, сылы
обеспечитөма политичес-
көй правояс став гражда-
накөд өткөдө.

Пөртөма олөмө збыль со-
циалистическөй демокра-
тизм. Советскөй народлы
обеспечитөма кывлысь, пе-
чатальсь, собраниеяслысь
да демонстрацияяслысь сво-
бодаяс, личностысь да
оланін вылө неприкосно-
венность, гарантиуйтөма
медся демократическөй из-
бирательной право. Та мо-
гысь уджалысь йөз распо-
ражениеө сетөма став ма-
териальной позанлуньяссө
да средствояссө. Ставсө
тайө пыр жежлө завоюйтө-
ма миян странауджалысь
йөзөн народлөн врагьяс-
көд, эксплуататорьяскөд,
капиталистьяскөд, поме-
щикьяскөд да кулакьяскөд
чорыд тышын.

„Өні, кор фашизмлөн
гудыр гыс,—шулис Ста-
лин ёрт Советьяслөн Чрез-
вычайной VIII-өд Ставсо-
юзса съезд вылын,—сьо-
лалө рабочөй классысь
социалистическөй движе-
ниесө да гудралө ныйткөд
мира медбур йөзлысь де-
мократическөй зильомьяс-

сө, СССР-лөн виль Кон-
ституция лөб фашизмлы
паныд обвинительной ак-
төн, коді висьталө сы йы-
лысь, мый социализм да
демократия непобедимы-
сь. СССР-лөн виль Кон-
ституция лөб моральной
отсөгөн да реальной вын
сөдтөдөн ставыслы налы,
кодьяс нудөны өні фа-
шистскөй варварстволы
паныд тыш.

Нөшта ыджыджык төд-
чанлун кутө СССР-лөн
виль Конституция СССР-са
народьяслы. Капиталисти-
ческөй странаысса на-
родьяслы кө СССР-лөн
Конституция кутас имеит-
ны действиеяс программа-
лысь төдчанлун, то СССР-
са народьяслы сийө име-
итө найө тыш итогысь
төдчанлун, человечествоөс
мездан фронт вылын найө
победаяс итогысь төдчан-
лун. Тыш нудөдан да лише-
ниеяс туй прөйдитөм бөр-
ын приятнө да долыд имеит-
ны ассыд Конституция,
коді висьталө миян побе-
даяслөн плодьяс йылысь.
Приятнө да долыд төдны,
мый вөсна тышкасисны
миян йөз да кызди найө
шөдөдсисны всемирно-исто-
рической победа. Приятнө
да долыд төдны, мый миян
йөзөн зөв уна кисьтөм
вир эз вош весь, мый сийө
сетис ассыс результатяс.
Тайө вооружайтө духовнө
миянлысь рабочөй классөс,
миянлысь крестьянствоөс,
миянлысь трудовөй интел-
лигенцияөс. Тайө йөткө
водзө да кыпөдө законной
гордостысь чувство. Та-
йө өнмөдө ас выньясө эс-
көм да мобилизуйтө ком-
мунизмлысь виль победаяс
шөдөдөм вөсна виль тыш
вылө“.

Шондіа Арменияын

Ме, арменияса скромной
пи,
восторженной поэт,
Вайнысьлысь радейтөмсө
—удж да серам ме.
Тэн, народьяс инженер-
лы,—
Кодлысь олөм доран тэ,
Тэн великөй Сталин,
Од ставлы дона тэ.

Туркмения дзордзаліс

Пышнөй розадн, тырвы-
йө нэмөн
Дзордзаліс менам муса
му.
Тэкөд тшөтш дона от-
чизна,
Кыптө и менам шуд.
Медбур друг, вождь ми-
ян Сталин
Шудлунлөн, вермөмлөн
ёрт.
Ыстө став туркменскөй
народ
Чолөм тэд, муса ёрт.

Дзирдалө Узбекистан

Странаыслөн вынйөра
чукөрын тан
Кодзулөн дзирдалө Узбе-
кистан.
Дзордзалысь хлопөкөн
портөмья му.
Сталинлөн партия пет-
көдлө туй.
Шудлун да эмлун сетө
закон,
Кывтө страна вылөд
эзысь звөн.
Паськалө садьясын сы-
лөмлөн гор,
Аттьө тэн дона учитель
да вождь.

Таджикьяс сьылөны

Ми, таджикскөй муясысь,
степьясысь йөз,
Ми сисьмын неволяын,
шөг вөсна кулөм;
Царьяслөн кырышкөд
чукөрыс сьөд
Тешитчис ми вылын, чу-
жан му вылын.
Басмачьяслөн шыяс кор
кыптисны друг
Петисны зверьясмос
косьясны микөд,
Большевикьяскөдэс өмөй
чужан му сувт.
Мед победительлөн лон-
ны таджикьяс.

Свет—Киргизияын

Большевикьяс партиялөн
свет
Югдөдс ставнымсө друг.
Мед олас кусытөм век
Киргизскөй народлөн
шуд.

Казахскөй народ

Сьылөй, акыньяс, мед
сьылөм гор кылас,
Сьылөй Сталинскөй Кон-
ституция йылысь.
Сьылөмөн, акыньяс, му-
ной сход вылө
Народьяслөн дружба мед
сьылөмын кыла,

СТАЛІНСКӨЙ КОНСТИТУЦІЯ ДА СӨВЕТСКӨЙ ТОМҮӨЗ

Кык во коліс сің кад-сан, кор Сөветјаслөн Став-сојузса Чрезвычайнөй VIII сјезд вынөдөіс СССР-са Сталінскөй Конституція. Кык во мјан странаса народјас победоноснөја нүдны мірын медса демократі-ческөй Конституціялыг знамја!

Велікөй Октабрскөй социалистическөй революція, ужалыг јөзөс капиталистическөй нартитөмыг мездөмөн, разрешитіс том поколеніе олдмыг, уж-лыг да образованіелыг став насущнөй вопросјас-сө. Сөветскөй власт Ленин—Сталин партија вескөдлөм улын вөчіс ставсө, медым Сөветјас странаса томјөз вөлі став му шар вылын медса шудаһн, муніс пас-кыд тудөй вөзө, выг, ра-дујтчан олдм стрөйтөмөн. Сталінскөй Конституція век кежлө закрепитіс мјан томјөз сайын правојас, кодјасөс некор ез імеитлы да оз імеит том поколе-ніе мірса нн өтн страна-ын.

СССР-са Конституція за-крепитіс сөветскөй томјөз сайын велічашлөй право—**бөрјынн властлыг орган-јас да лоны наө бөрјөма-һн**. Мјан рөдінаса быд том морт, кодлы тыріс 18 арөс, ем тырправоа бөр-јысыг да, Конституція сер-ті, вермас лоны бөрјөма-һн госуларственнөй управ-леніе органјасө.

СССР-са Верховнөй Сө-ветө да сојузнөй да авто-номнөй республикајас-са Верховнөй Сөветјасө кол-лөм бөрјысөмјасын сөвет-скөй томјөз петкөдлісны вөвлөтөм ыжыд політис-көй активност.

Сөветскөй томјөзлөн мед-бур представителјаслы мј-јан народ сетіс зев ыжыд дөверіе, најөс Верховнөй Сөветјасө асланыс депу-татјасөн бөрјөмөн.

СССР-са Верховнөй Сө-ветө бөрјөма социализм странаса 284 том гражда-нынөс. На пөвсыг пөзө а-

зыны знатнөй јөзөс, комсо-молецјасөс, кодјас бура төдсаөс мјан томјөзлы.

Сојузнөй республикајас-са Верховнөй Сөветјас-са 3.594 депутатыг—1.009 морт 18—30 арөс томјөз. РСФСР-ын, Украинаын, Бе-лоруссияын, Грузіяын, Азербайджанын, Армения-ын, Туркменияын, Узбе-кистанын, Таджикистанын, Казахстанын, Киргизияын—быдлаын Верховнөй Сө-ветјас-са депутатјас пөв-сын 25—30 прөцент комсо-молецјас да томјөз.

Партија да комсомол быдтөны том депутатјас-ыг ленинско-сталінскөй ті-па госуларственнөй деја-телјасөс, велөдөны најөс лоны правдөвөдөн да чест-нөдөн, не повны сөкыд-лунјасыг, не сетчыны па-ныкалы, лоны повтөмөн бојын да пөшшадатөмөн на-род врајас дінө, радејтны ассыд народөс, кызі ра-дејтис сіңөс Ленин, кызі радејтө велікөй Сталин.

Рубежјас сайса сің шуса-на „демократическөй“ стра-најас-са томјөзлөн положе-ніеыс абу мјан странаса томјөз положеніекод. Уна капиталистическөй страна-јасын ужалыг томјөзөс зікөз лішитөма избирателнөй пра-војасыг. Англияын да Фран-цияын вермөны бөрјысны јөз, кодјас владејтөны оп-ределоннөй собственнос-төн. Швејцарияын, Юго-славияын, Белгияын оз імеитны избирателнөй право-јас нывбабајас. Капиталистическөй правителствојас лөсөдөны і мукөд сикас ограднөніејас.

СССР-са Сталінскөй Кон-ституція закрепитіс сөвет-скөй томјөз сайын замеча-телнөй право свободнөй, радујтчана уж вылө.

Уна поколеніејас нүд-дісны тыш тајө свјашщен-нөй право вөснаыс. Рубеж-сайса странајасын ужалыг томјөз іһн-на мечтөйтөны гарантірованнөй уж јылыс! Мјан странаын, көні нем кежлө бырөдөма мортөс

мортөн експлоатирөйтөм, көні став муыс, сылөн недрајасыс, став фабрика-јас, заводјас, шахтајас, көрт тудјас ем социалистическөй собственност—став народлөн достөјаніе, быд граждөнілы обеспөчитөма уж вылө право. „Уж СССР-ын ем обязанност да чест-а делө ужавны способнөй быд граждөнілөн та-шөм принціп серті: „кодн оз уваж, сің оз сој“.

Мјан странаса рабочө-јасыг, служашчөјасыг да интеллигенціяыг коймөд јукөныс унжыкыс томјөз. Ставыс СССР-са народнөй овмөсын ужалөны 9.962 сурс морт 26 арөсөз. Круп-нөй промышленностын том-јөзлөн прослөјка состав-лајтө 41,6 прөцент, граж-данскөй авиацияын—47,1 прөцент, транспортын—33,7 прөцент, стројкајас-вылын—41,1 прөцент, прос-вешчөніе работнөкјас пөв-сын—40,4 прөцент.

Большевикскөй партија, сөветскөй власт, профсојуз-јас, комсомол вымателнө-ја следөтөны сы бөрсө, ме-дым уж вылө право ез на-рушајтөмы. Најө воспитөј-төны томјөзын уж дінө социалистическөја относит-чөм, төждысөны сы вөсна, медым том рабочөјас да служашчөјас кыпөдісны ассыныс квалификациясө, бурмөдісны ассыныс мате-риальнөй благосөстөјаніесө.

СССР-са Сталінскөй Кон-ституція закрепитіс сөвет-скөй томјөз сайын мөд за-мечательнөй право—**шојч-чөм вылө право**. Сіңө, кодн бура ужалө, должен бура і шојчыны.

Большевикскөй партија да сөветскөй власт төждысө-ны сөветскөй томјөз шојч-чөм вөсна. Мн быд во по-лучајтам госуларствөдн мынтан отпускјас. Культур-нөй да төлка шојччөм вы-лө мјан странаын лөсөдө-ма культура дворецјаслыс, клубјаслыс, прекраснөй паркјаслыс, стадионјаслыс, воднөй бассейнјаслыс пас-кыд сет да с. в. Паскыда практикујтөдөны томјөзлөн массовөй экскурсияјас да туристическөй походјас. СССР-ын імеитчө 650 ста-дион, 7.000 спортнөй пло-щадка, 350 воднөй стан-ция, 2.500 лыжнөй станция, физическөй культура ку-ча 100 керка.

Важөн лунвылын—Кав-казын, Крымын—вермисны шојччыны сөмын јөз, код-јас принадлежитісны прав-јашчөй классјасө, буржу-алөн, помещикјаслөн піјан. Онн, сөветскөй власт дыр-јн, томјөзлы шојччыны ко-тыртөма специальнөй санато-ријас да шојччан керкајас-Јалтаын, Алупкаын, Кисло-водскын да мукөд места-јасын.

Сталінскөй Конституція закрепитіс сөветскөй том-јөз сайын коймөд замеча-телнөй право—**образова-ніе вылө право**.

Мјан странаын став том поколеніе велөдчө. Пыр-төма всеобщөй обязатель-нөй начальнөй велөдчөм, Сө-ветскөй власты кыг во-чөжөн мјан стрөйтөма шко-лајас унжык сыныс, мы

стрөитіс царскөй самоде-ржавіе зөһ 200 во чөжөн. Царскөй Россияын вөлі сө-мын 91 высшөй учебнөй за-веденіе, СССР-ын—700 вуз, көні велөдчөны 550 сурс студент. 1937 воын сөветскөй власт вөіс на-роднөй просвешчөніе вы-лө 16,3 миллиард шөјт, 140 пөв унжык, мыг вөіс цар-скөй правителство 1913 во-ын.

Уна дас сурс инженер-јасөс, врачјасөс, агроном-јасөс, архітекторјасөс, ге-ологјасөс лөдөны быд во сөветскөй высшөй учебнөй заведеніејас. Вузјасыг пе-тісны мјан выг том сөвет-скөй интеллигенциялөн зев-гырыг кадрјас, промыш-ленностса, транспортса, вөіму овмөсса мјан команд-нөй руководашчөй кадрја-сыг төдчана јукөн. Нева-жөн лөдөм „ВКП(б) історі-јалөн Краткөй курс“, кодөс справөдливөја шөдөны мј-јан партија тыш да побе-дајас славнөй історіјалөн сталінскөй повествованіе-һн, отсалас ідејнөја зака-лајтны мјанлыс том кадр-јасөс, мјанлыс сөветскөй интеллигенциясө, озырмө-дас најөс социализм вөсна партијалөн тыш опытөн. „ВКП(б) історіјалөн Крат-көй курс“ ем большевиклөн вынөдөра ідејнөй оружіе, сіңө отсалас мјан том ра-ботнөкјаслы овладејтны марксистско-ленинскөй те-оріяһн.

Октабрскөй социалистическөй революциялыг заво-евөніејасөс, СССР-лыс Конституція, ассыг радост-нөй, шуда олдмөсө сөвет-скөй томјөз дасөс дорјыны асланыс медбөрја впр во-төз. Томјөз төдөны, мыг **отечествоөс дорјөм ем СССР-са быд граждөнілөн свјашщеннөй долг**, да честөн пөртөны олдмө тајө почетнөй обязанност-сө, кодөс гіжөма Консти-туцияын.

Рөдіна дорјіг кежлө лө-сөдчөмөн, сөветскөй том-јөз сдөјтөны нормјас обо-роннөй значокјас вылө, изу-

чајтөны војеннөй делө, зі-лөны Полүчитны војеннөй специальност.

Краснөй Арміја радјасын том воінјас суса сулалөны СССР-лыс граніцајасөс вө-зөм вылын. Сіңөс петкөд-лісны неважөнса событіе-јас дөліеј Востокын, Ха-сан ты районын. Кор ја-понскөй самурајјас пробујт-лісны вөдлыны Асыввылын мјан оборонөлыс јонлунсө, том сөветскөй боецјас се-тісны наглөй захватчикјас-лы пасвартана отпор. „Рөд-нөй Сталин вөсна! Мјан Рө-діна вөсна! Сталінскөй Кон-ституція вөсна!“ горөдөм-јасөн мунисны бојө сөвет-скөй рубежјас доблест-нөја дорјыејас.

Сөветскөй томјөз пөса радејтөны ассыныс соци-алистическөй рөдінасө. Том патриотјас дасөс социализм страна нм куза, Сталин нм куза лубөй героическөй ужө. Најө пөкбөрајтөны по-лус, вөдөны героическөй лебөдмјас Москваһн Тихөй океан берејасөз, нүдөдөны сөкыд поездјас, штурму-төны наукалыс крепостјас, мунөны подвигјас вылө, асланыс олдмјасөн рпску-төмөн, кызі Чусоваја стан-цияыс скромнөй стрелоч-ница Пола Наговіцина, ко-дн ез лөз поездлыс круше-ніе. Сіңө воштіс кыкнан коксө, но спасөтис воінскөй ешелон, кодөс көсјисны по-губитны троцкистско-буха-ринскөй бандитјас.

Некор оз удајтчы мыр-дыны сөветскөй томјөзлыс шуда олдмөсө!

Том рабочөјас, служа-шчөјас, интеллигентјас, Ленин—Сталин партијаһн вдохновлајтөмөн, пыр да-сөс кыпөдчыны Октабрлыс завоевөніејасөс дорјөм вылө, Сталінскөй Консти-туція дорјөм вылө, кодн „ем мірын зік өтн помөз демократическөй Конститу-ція“ (І. Сталин).

Б. БАЯНОВ.

Шуда олдмыс сөветскөй томјөзлөн. Сіңө імеитө гарантірованнөй уж. „Сплав затонса“ слесар-комсомолец А. Н. Павлов јорт ужалө стахановскөја, лунја нормасө тыртө 300 да унжык прөцент вы-лө. Сіңө імеитө обеспөченнөй олдм.

Сөветскөй томјөз закалајтө ассө ужө да рөдіна дорјіг кежлө. Сіңө занимајтчө физкультураһн да спортөн. СНИМОК ВЫЛЫН: Том физкультурнөкјас Сыктывкарса стадион вылын занимајтчөны гимна-стикаһн.

ГІЖОМА СІҖО, МЫ ЗАВОУЈТОМА

„СССР-са гражданаһон ем уж выло право, мбднотбнко, гарантірованнот уж получітом выло право, најо уж лыд да качество серті дон мынтотмбн“.
(СССР-са Конституція 118-от статтаме).

УЖ ВЫЛО ПРАВО

Токарнот станок меным ез-нын вбв вылторнот, РШУ-ын велотчотнот ме сі-јос деталнот ізучіті. Но кор РШУ помалот ббрын, меным доверітснот тајот токарнот станокот, сувтот-діснот сы діно токарнот, ме готготроі, мы ме специа-ліст, советскот рбдінаса гражданаһнот, кодлы уж јав-лајтот доблест да чест делотнот.

Кушотм ыжыд радлунотнот встретітснот важ работот-јас мјанотс, новічоткјасотс. Најот вблі дасотс сетнот мј-јанлы ассыныс став опытно-сот, став тбдотмлујаснысот, медым мј ботјотжык овладе-тім асланым техникаотнот.

Уж ббрын шоткыда вблі сорнітам нормајас тыртотм јылыс, стахановскот двіже-ніје јылыс. Ыжыд интере-сон мј кывзывлім токар долготборотовлыс важ олотм јылыс востјас:

— „даснол арбссан ме пырі увавны металіческот заводот. Сіјот вблі 1910 во-ын. Ужалі ученікотнот. Ме-ным мынтотснот 20 урбн лун... Мі ег вблот увербнотс аскіја лунын. Горш австрі-скот фабрікант Лангенібен верміс быд здуко вбтлыны мјанотс заводыс“.

Мјанлы тајот кажітот мо-јотнот. Уж сіјот мјан честа делот. Соціалістическот уж

выло почотнот право гіжот-ма мјан Сталінскот Кон-стітуціяын. Мјанлы, том-јотзлы, востотма туј шедот-ны гырыс производствен-нот вермотмјас. Ассым лун-ја нормајас ме тырта 150—200 протцент выло. Ассы-ныс нормајасот тыртотны содотдотнот і Новінскіј, Коз-лова, Ізјуров да мукотм јортјас.

Котсјаса увавны нотшта буржыка, нотшта произво-дітельнотја, от мј тбдам мы јужалам рбдіна благо выло, коді сетіс мјанлы обеспе-чотнот, шуда олотм.

Васіліј Сурвасев
Сыктывкарскот „Краснот вод-нік“ затонса стахановец, токар.

„Отечество дорјотм ем свјашченнот долг СССР-са быд гражданаһнотнот.“
(СССР-са Конституція 133-от статтаме).

РБДИНА ДОРЈОМ— СІҖО СВЈАШЩЕННОЈ ДОЛГ

Хасан ты районнот мун-існот ботјас. Наглот јапон-скот самурајјас ускотбіснот свјашщеннот соціалістичес-кот рбдіна выло. Радіопрі-јомнікјас дорын волнотјотм-отнот вччыснот ботјас јы-лыс јубрјас томјотз,—рабо-чотјас, колхознікјас, слу-жашшотјас, студентјас. На-јот ыжыд лбглунотнот шыот-біснот враглотнот провокація выло:

— Быротдам враготс! Ны оті вершотк советскот му враглы!

Хасан ты бердса сопка-јас вылын геројскотја кося-сіснот бојотсјас. Најот шты-котнот да гранатаотнот встреті-тіснот враготс. Том совет-скот бојотсјас петкотбіснот наглот враглы советскот страналыс вынотр.

Советскот рбдіна, совет-скот шуда олотм дорјыннот дасотс став советскот том-јотз.

Ме, кызі і став совет-скот томјотз, дас рбдіна до-рјотм кежлот. Менам моротс-ын ошало вт оборонотнот значок: сіјот—ГТО, ВС, ПВХО, ГСО да первот ступе-на парашутістјаслотнот зна-чокјас. От омблота ме овла-девајт і парашутотнот.

Локтан воын ме кута прізывајтчыны Работче-Кре-стјанскот Краснот Арміја радјасот. Менам мечта—ло-ны пілототнот. Ме котсја бо-

јевот рул бердын сува ві-ны советскот јотзлыс шуда олотм, зотзалыс советскот рбдіна, Сталінскот Консті-туціяотнот сетотм правотјас.

Алексей Јудін.

Сыктывкарскот кооптехнікумса студент.

„СССР-са гражданаһон ем шојчотм выло право“.

(СССР-са Конституція 119-от статтаме).

МІЈАН ШУД

Ме імеіта позанлун шојч-чыны. Тајот шуд, кодотнот ползотјот быд советскот гражданаһнот. Ме ужала еко-номістотнот. Образованіје, профессіја получітны по-занлун сетіс советскот власт. Советскот власт сетіс меным шуда, обеспе-ченнот олотм.

Ме таво ветлі курортот, Стараја Руссаот. Шојчотнот буре. Ветлі курортот ас-отм выло. Мекотм шотщ ку-рортын шојчотснот зев уна-јотз, работчотјас, колхозні-кјас, інтеллігентјас. Унаотнот на повсыс курортын шојч-отснот государство шотщот выло. А кымын курорт, санаторіј, дом отдыха ем Советскот Сојуз паста? І быдлаын шојчот ужалыс јотз.

А мјан странаса рубеж-јас сајын? Капіталістическот странајасса томјотз ез-тбдлы дај оз тбд мјанлыс шуд. Сіјот завістотнот віотдот мјан выло.

Атот Сталінскот Консті-туція творецлы Сталін јортлы мјан шуда олотмыс! М. Шір'укова.

Сыктывкар, УНХУ.

Тайот ставыс уджалыс ыотз распоряжениеын

КОМІ АССР-ын ЕМ:

Лыддыван керкајас . . .	167
Колхознот клубјас . . .	50
Краснот чумјас . . .	5
Культура керкајас . . .	13
Краснот уголокјас (кол-хознотјас) . . .	170
Бібліотекајас . . .	46
Больніцајас . . .	45
Врачебно-амбулатор-нот да фелдшерскот пунктјас . . .	160
Санаторіјјас . . .	2
Дом отдыхајас . . .	1
Курортјас . . .	1

(Комі АССР-са Наркомпрос да Наркомздрав сведені-јејас серті).

„СССР-са гражданаһон ем образованіје выло право“.

(СССР-са Конституція 121-от статтаме).

ВЕЛОТЧОМ ВЫЛО ПРАВО

Ніколај Максаров велот-чот Сыктывкарса кооптех-нікумын. Таво котмбот кур-сын-нын. Ретыд сіјот полу-чітас среднет образованіје. Вермісны-отмбот комі ужа-лыс крестаналотнот піјан да нывјас мовпавны важотнот сы јылыс, мы најот вермас-ны получітны среднет да высшеј образованіје? Серт-ез.

Ніколај Максаров Јемдін район Віз сіктса колхозні-котнот пі. Бат-мамыс сылотнот ез тбдлыны некушотм ве-лотчотм. Најот коткыд ужын шедотбіснот аслыныс кынотм-пбт. Да і уна-от важотнот вблі грамотнот јотзыс комі сікт-јасын!

Ніколај быдміс советскот власт војасот. Сіјот ічотсан пыріс школаот велотчыны. Мовпаліс јона велотчотм јылыс, і со мовпјасыс сы-лотнот збылмісны. Велотчотм выло мјан странаын парті-јаотнот, правітелствоотнот лот-отботма став условіејас.

Ніколај Максаровотс го-сударство обеспечијавот стіпендіјаотнот, общежитіе-отнот, учебнот пособијејасотнот. Советскот власт лотсбіс школајас, учебнот заведе-

ніјејас. Советскот Сојузса быд гражданаһнот імеітот по-занлун лоны сыотнот, мыотнот сіјот котсјот. Советскот том-јотз велотчотны технікјасот, инженерјасот, врачјасот, учі-телјасот, агрономјасот. Ве-лотчотм выло право заво-јујотма советскот народотнот быдсікас врагјаскотнот чор-ны тышјасын. Сіјот право-нас ползотјот советскот томјотз.

Советскот томјотз парті-јаотнот да правітелствоотнот сы-вотсна тбжыотм выло воча-віот быд участокын отліч-нотја ужалотмбн. Ніколај Ма-ксаров велотчотмын отліч-нік—сылотнот став предмет-ыс отеткаыс „отлічно“.

Максаров не котмын бу-ра велотчот—сіјот актівнот обшественнік. Сіјот комсо-молец, ужалот пропагандіс-тотнот. Технікумса велотчыс-јас сетіснот сылы ыжыд доверіје, ботріснот сіјотс профкомса председателотнот.

Советскот томјотз дасотс асланыс моротсон дорјыннот налы сетотм правотјас, код-јасотс зірдалан кывјасотнот гіжотма Сталінскот Консті-туціяын.

„СССР-са быд гражданаһнот објазан вічны да јонмбдны обшественнот, соціалістическот собственност, кызі советскот стротлыс свјаш-щеннот да вбротбдны почотм подув, кызі рбдіна озырлунлыс да јонлунлыс істочнік, кызі став ужалыс јотз зажітотчнот да культур-нот олбмлыс істочнік“.

(СССР-са Конституція 131-от статтаме).

ВІРАМ СОЦИАЛІСТИЧЕСКОЈ СОБСТВЕННОСТ

Велікот Октабрскот соці-алістическот революція бы-ротбіс капіталістјаслыс да помешчікјаслыс політичес-кот да економіческот гос-подство. Фабрікајас, за-водјас, кодјасотс вблі вбчот-ма работчотјас да крестјана віротнот да нылотмбн, вужіснот ужалыс јотз кіјасот, лоіс

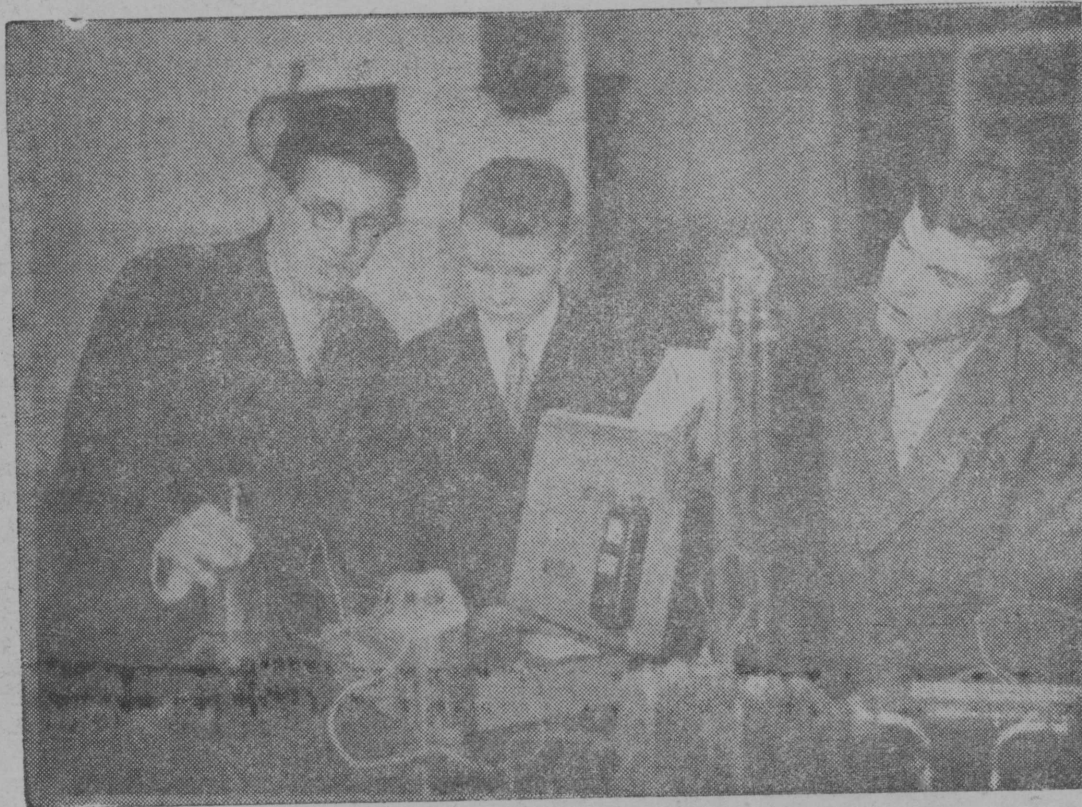
обшественнот, соціалісти-ческот собственностотнот.

Тајот соціалістическот собственност вбснаыс уна-курс советскот том морт-сетіснот ассыныс олотмнысот гражданскот војнаса фронт-јас вылын. Најот тышкәсіс-ны фронтјас вылын сы-вотсна, медым некор-нін експлоататорјаслыс оз удајт-чы—кожајствотнотнот народ-нот достотјаніје вылын, ме-дым народ ез ло налы рабјасотнот.

І сіјот кістотм вірыс ез вош-весшотрот. Народлотнот достот-јаніје лоіс свјашщеннот соціалістическот собствен-ностотнот.

Луныс-лун јонмбот соці-алістическот страна. Кыптот-ны фабрікајас, заводјас. Озырмбны колхозјас да совхозјас. Советскот граж-данаһнот лоі почотнотнотнот да честа делотнот вічны да тбжыснот соціалістичес-кот собственност вбсна.

Сыктывкарса вбрзаво-тын лотіс пбжар. Сы выло віотдотр, мы том пбжар-нікјаслы Васа Јуркіны, Міша Холоповлы да Міша Камбаловлы вблі угрожа-тот ыжыд опасност, најот ез вешјыннот асланыс постјас-вылыс. Тајот чувствотјаснас тыротмаотс отблмјасыс быд советскот том патриотлотнот. Најот дасотс сетны олотмны-сот соціалістическот собст-венност віотм выло.

Советскот томјотзлы обеспечиотма образованіје выло право. СНИМОК ВЫЛЫН: Педінститутса студентјас А. Савелјев, Б. Ганов да В. Богданов јортјас фічка лабораторіјаын ізучајотны электрічество.

Сталин нима војенној академи- јаыс слушательяс- ос лезом

Декабр 3 лунд Сталин нима РККА механизација да моторизујтан војенној академијаын состоитчис слушательясос, кодјас помалисны командној да инженерној факультетяс, лезом.

Советској Сојузса маршал К. Је. Ворошилов нима выпускникјасос чолмалис ССР Сојузса Оборона куза Народној Комиссарос вежыс II ранга армейској комиссар Щаденко јорт.

Унади командирјас да инженерјас повсыс, кодјас помалисны академија, государственној экзаменјас сдјатисны „отлично“ выло да дипломној проектјас дорјисны „отличјеон“. Выпускникјаслы смена выло воис выл пополненије. Притомма Советској Сојузса Герој—мајор Лапутин, старшод лејтенант Новиков, старшод лејтенант Семенов јортјасос. Командној факультетд поступитис 27 орденосец.

Москваын джамбуллон творческој рытјас

Советској писателјаслон сојуз вчод Москваын кык вечер, кодјасос сјома Казахстанса народној певец орденосец джамбул джабајев творчестволы. Джамбуллы сјом стхјасон, да сјод произведенијас переводјасон выступитасны поетјас В. Лебедев-Кумач, С. Василев, М. Исаковский да М. Тарловский. Поет Гасем Лахути лыфдас фаро кык вылын „джамбуллы писмо“.

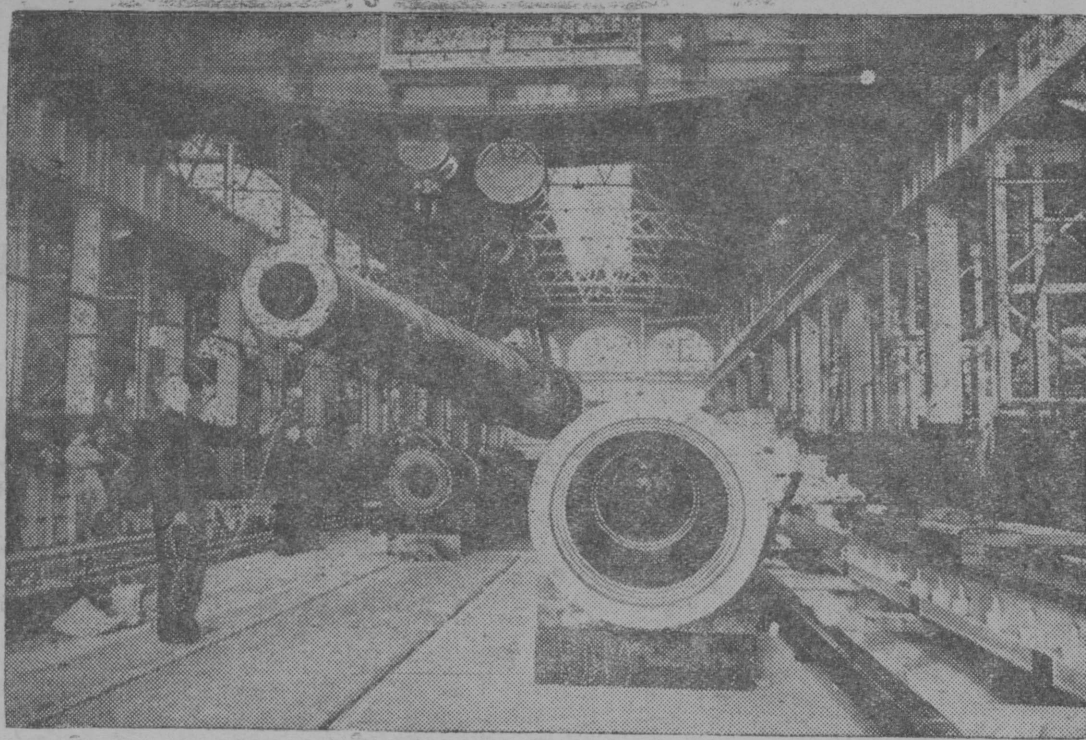
Переводчик П. Кузнецов тдмодас лыфдысјасос народној певецлон јзодотом поемаон „Меня олм“. Сы бдын джамбул исполнитас домбра аккомпанемент улын ассыс песнајас, кодјасос течома Москвад локтом возвылын.

СОВЕТСКОЈ СОУЗЫН

*СТАЛИНО, 3. Торыт „Чистаков антрацит“ трестса „Красная звезда“ шахтаыс коллектив тыртис изшом перјом куза вога план. Перјома 610.000 тонн изшом.

*МОСКВА, 3. Московској артел „Экспортбум“ промысловой кооперацијаын ставсојузса социалистическој ордјасомын возмостчис—косысис вога программасо тыртны сроки вога—Сталинској Конституција лун кезло.

* Сталин нима Челябинској тракторној заводын таво сетома стахановецјасон 3.600 рационализаторској предложеније. Сомын 1.355 предложеније реализутотм сетас заводлы 3,5 миллион шайтыс унжык економия воон.

Англіјаса војенној заводјасын. Снимок вылын: Морској орудјејас вчодм.

ИСПАНИЈАСА ФРОНТЈАС ВЫЛЫН

Националној оборона куза Испанској министерстволон официалној сводка јубртотм серти, ни оти фронт вылын декабр 2 лунд некушом тдчана операција—ез вооны. Республиканској самолетјас успешнја лылјисны пулемјотјасыс мјатежнјас војскалыс тдчымонја чукорјас фронт лынја вылын.

Декабр 1 лунд 9 фашистској самолет бомбардирјатисны Херон провинцијаын Ласелјера сикт. Бомбардировка дырјис вјома 4 мортос, сы лыдын кык нывбабаос да оти кагаос, а сјжж 5-ос ранитома.

Китајын војенној действіејас

ЛУНВЫВ КИТАЛЫН

Возд нудсодны бойјас Кантонса лунвылын. Сурс мортос унжык лыда японској отрад 22 брудјеон атакутис китајској позицијас Јанмејын (Кантонса 20 километрон рытив-воылын). Кык лун тышкаосм бдын японецјаслы быт лои вешыны, 200 гогор мортос вјомон да ранитомон воштотмон, а сјжж оти танк воштотмон.

Кантонса асыв-лунвылын нојабр 30 лунд китајској частјасон вбли мырфдома японецјаслыс Шенчун кар (англијској колонијакод граница вылын). Населеније бдр локто карас.

Жемчужној ју дельта рајонын действутоны бура уна китајској партизан. Партизанјас шдыка уолаосны японској гарнизонјас выло, кодјас сулалоны Кантон-Коулунској крттуј вылын. Тајд туј рајонын бдрја бойјас дырјі японецјас воштисны 2 полк вјомон да ранитомон.

Нојабр 30 лунд японској самолетјасон Гулун кар выло (Гуанси провинцијаын) ускдчылгон вбли шыбытома 100 ыс унжык бомба. Жугдодома 200 гогор торговј да олан помещени-

Декабр 2 лунд италогерманској авиација бомбардирјатис Валенсия, Бораха, Бланкас, Маджале (Лерида провинција), а сјжж Каталонјаса да Каталонској побережјеса уна мукд пунктјас. Гражданској населеније повсын емдс жертвајас. Республиканској зенитној артиллерия ускдс кык фашистској самолет. Валенсияын бомбардировкаон жугдодома уна зданије. Емдс морт жертвајас. Валенсия портын фашистској бомбајас повредитисны англијској торговј судно „Серрей Брук“.

је. Вјома уна мирној јзос, кодјас повсын емдс нывбабајас да челаф.

Декабр 1 лунд 8 японској самолет бомбардирјатисны Јан кар (Хуан провинција). Кар вылас шыбытома 30-ыс унжык бомба. Жугдодома 12 керка. Мирној олысјас повсын емдс вјомјас да ранитомјас.

Баоде кар (Шанси провинцијаса рытив-воыв јукон) бдрја лунјаснас вбли кыкыс бомбардирјотма японској самолетјасон. Шыбытома 22 бомба. Вјома 28 мирној олысос. Жугдодома 30 сјас керка.

МЕЖДУНАРОДНОЈ ШАХМАТНОЈ ТУРНИР ПОМАСИС МЕДСА ТОМЈАСЛОН ПОБЕДА

22 лун чож став шахматној мир выманијесд вбли вескоддома посни јевропейској державајасыс оти выло—Голландија выло. Сени нојабр 6 лунса мунис международној матчтурнир мирса 8 знаменитој шахматистјас костын.

Турнир помасис. Сылон результатјас ташомдс: перво да мдд места јукисны кык медса том участникјас—22 ардса естонској гросмејстер Паул Керес да 24

ПАРИЖЫН МІТИНГ

ПАРИЖ, 3. Торыт рытнас французској социалистическој партија котыртис товса велодром вылын митинг. Митинг вылын выступитисны речјасон социалистјаслон лидерјас дормуа Венсон Ориол, Пол Фор да Блум. Присутствутисны сјжж Парижској рајонса рабочјаслон уна депутатјас да делегатјас, кодјаслы вбли всеобщој забастовкакод јитдын предпринимательјасон вчодома локаут. Дормуа аслас речын висталис „корысаломдон да разрухалон декретјаслы“ павыд протестутотм.

Социалистическој партијаса генералној секретар Пол Фор висталис: „Ми досос решителној тышд да кутам возд нудны сјјос сетчоз, кытчоз кутас колны локаутјаслон код оти жертва“.

Бдрја кык воын событијејас выло сувлдомон, Блум шыддчис митинг вылын присутствутысјас динд јуаломон: „Оз-о кажитчы-тијанлы, мы кык во сајын 1936 вога бдрјасомјас вылын победа бдын, ставыс мунис буржыка?“ Та выло зал отсдгласон вочавизис „да“. Блум возд висталис, мы „ми не должендс лантдчыны сетчоз, кытчоз оз ло восстановитома асланыс правајасын ставсд најдс, кодјас выло нудодома репрессияјас“.

ардса американској гросмејстер Реубен Файн, кодјас бостисны 8½ очкоон, којмд местад петис—Михаил Ботвинник (СССР)—7½ очко. Нолд, вјтд да квјтд местајас јукисны Александр Алехин (Франција), Макс Ејве (Голландија) да Самуил Решевский (США), кодјас бостисны 7 очкоон. Гизмдд местаын Хоже Раул Капабланка (Куба)—6 очко да медбдрјаын Сало Флор (Чехословакия)—4½ очко.

Јапонској властјасон международној обычајјас выл нарушитом

ВЛАДИВОСТОК, дек. 3. (ТАСС). Татчд воон сведенијејас серти нојабр 14 лунд японској судно „Амакуса-мару“ бостис японској морейн „Америка“ бухта рајонын авария потерпитом 5 советској рыбакодс.

Нојабр 25 лунд японској газетјас „Фукуи“ да мукд јубртисны, мы восса морейн Оки рајонын японској пароход „Михо-мару“ бостис авария потерпитом да јутомла да шыгјаломла кулан выјдс воон 6 советској рыбакодс.

Јапонској властјас ташом случајјас международној обычајјас серти, рддинаб бдр бергдодомаын общеприватот отсдг да содејствіје сетом пыдди, спаситом рыбакодјасос арестутисны.

Јапонској властјас злдоны японској суднојасон спаситом советској рыбакодјасос вчоны советској властјасон кутом японецјаскод—граница нарушитысјаскод—вежан предметон.

Местној общественност возмушцајтчд японској властјаслон ташом сама действіјејасон сјјд јоз динд отношенијеын, кодјас потерпитисны стхјонј бедствіје да накод немотнога обрашцајтчдомон.

Отв. редактор
Г. И. ТОРЛОПОВ.

Суздодј 1939 во выло
литературно-художественној да
общественно-политическој комі журнал

„УДАРНИК“

Лезд Комі АССР-са Советској писателјаслон сојуз.

Журналын кутасны печатајтсмы: общественно-политическој, научној да критическој статјајас; выл комі художественној произведенијејас—повестјас, вистјас, пјесјас, очеркјас, кывбурјас, поемајас; советској да иностранној художественној литературоы медтдчана коміодом произведенијејас; фольклорној произведенијејас—мојдјас, сылаккыјас, частушкајас, сылом-бдрдомјас, поговоркајас да с. в.

Журнал „Ударник“ колд сузодны быд библиотекалы, клублы, лыфдысан керкалы, гогр пелдс-лы, школы, советској да партиној учрежденијејаслы; колд сузодны да лыфдыны рабочјаслы, колхозникјаслы, вдрлечјаслы, велодчысјаслы, культуриј да научној работникјаслы.

„Ударник“ журналдон 1939 во выло подписној донис:

3 толыс выло 4 шайт 50 ур.
6 толыс выло 9 шайт.
12 толыс выло 18 шайт.
Подписка бостсб „Сојузпечатди“, поштдвдј отделенијејасын, писемносецјасон.

Комі АССР-са Советској писателјаслон сојуз.